

Streszczenie

Zakres tematyczny rozprawy doktorskiej koncentruje się na zagadnieniach społecznych, politycznych oraz gospodarczych przedwojennej turystyki w granicach turystycznych polskich Beskidów Zachodnich. Jako punkt odniesienia dla realizacji założeń, które ujęto w analizie badawczej, wykorzystany został obszar wyznaczony przez Mieczysława Orłowicza; w ramach koncepcji podziału regionalnego Karpat Polskich z punktu widzenia turystycznego (1938 r.). Z kolei przedział chronologiczny dysertacji obejmuje lata 1918–1939; kiedy to w odrodzonej Rzeczypospolitej kształtowały się podstawy krajowej turystyki.

Jeżeli chodzi o główny cel powstania niniejszej dysertacji, należało do niego ukazanie wielowymiarowego charakteru omawianego zjawiska. W związku z tym omówiono działalność prowadzoną przez organy i instytucje oświaty, która obejmowała organizację kolonii i obozów adresowanych do młodzieży. Ponadto uwzględnione zostały ważniejsze inicjatywy realizowane przez państwo i liczne organizacje wspierające ruch turystyczny. Oprócz rozwiązań prawnych, wskazano szeroki zakres działalności ukierunkowanej na zagospodarowanie turystyczne, które przejawiało się zarówno w rozbudowie elementów infrastruktury, jak i planach inwestycyjnych. Istotną częścią rozprawy była analiza frekwencji turystycznej w Beskidach Zachodnich, która stanowiła także próbę nakreślenia charakteru realizowanych podróży oraz stopień atrakcyjności poszczególnych regionów górskich.

Struktura niniejszej rozprawy składa się z czterech rozdziałów, które zostały podzielone na podrozdziały. Rozdział 1., *Charakterystyka regionu*, stanowi teoretyczne wprowadzenie do tematyki dysertacji. Zawarto w nim informacje na temat uwarunkowań geograficznych obszaru badań, a także koncepcji regionalizacyjnych, podziału administracyjnego oraz wybranych przykładów literatury turystycznej i krajoznawczej okresu przedwojennego. W treści rozdziału 2., *Formy interwencjonizmu organów rządowych i pozarządowych w rozwój turystyki w Beskidach Zachodnich*, omówione zostały inicjatywy w zakresie rozwoju poszczególnych form turystyki, koncepcje usprawnienia przemysłu turystycznego, działania i projekty związane z ochroną przyrody, a także metody i narzędzia promocji turystycznej Beskidów Zachodnich. W nawiązaniu do kluczowych założeń rozdziału 3., *Infrastruktura i usługi turystyczne*, skupiały się one na przedstawieniu najbardziej istotnych elementów zagospodarowania turystycznego, do którego zaliczały się: dostępność komunikacyjna, urządzenia oraz obiekty zlokalizowane na terenie lotnisk i uzdrowisk, a także obiekty noclegowe i gastronomiczne. Zagadnieniem, które zostało omówione w treści rozdziału był rozwój wybranych sektorów obsługi ruchu turystycznego, do którego należało również szkolnictwo turystyczne. Rozdział 4., *Analiza*

repcji turystycznej w Beskidach Zachodnich, powstał w celu ukazania sposobów monitorowania ruchu turystycznego na badanym obszarze. Brak podstaw metodologicznych umożliwił jedynie częściową realizację wspomnianego założenia.

Niniejsza rozprawa doktorska powstała z uwagi na trudności w dostępie do naukowych opracowań, które w sposób kompleksowych omawiają zagadnienia rozwoju turystyki na terenie regionów górskich w przedwojennej Polsce. Wieloaspektowy charakter tego zagadnienia, które ma swoje uzasadnienie w szerokim zasobie materiałów źródłowych, może stanowić decydujący impuls dla środowiska naukowców do zrezygnowania z perspektywy prowadzenia wnikliwych i wieloletnich badań. Z drugiej strony możliwości wyczerpania tematu, na łamach jednej pracy są mocno ograniczone. W związku z tym dysertacja stanowi próbę nakreślenia historii rozwoju przedwojennej turystyki w granicach polskich Beskidów Zachodnich i należy ją traktować jako punkt odniesienia do realizacji pogłębionych badań.